

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ**

Спеціальність: **П1 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **«Стоматологія»**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 1**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна**
Рік навчання: **1**
Семестр(и): **I (осінній)**
Тип освітнього компонента: **основний**
Навчальний рік: **2025-2026**

Обсяг: **3 кредити ECTS (90 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **залік**
Пререквізити: **курс сучасної української мови загальноосвітньої середньої школи**

Кафедра/підрозділ: **кафедра української мови, психології та педагогіки**, пр. Науки, 4, корпус А, 5 поверх
Керівник освітнього компонента: **Половинко Олена Сергіївна**
email: os.polovynko@knmu.edu.ua

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент спрямований на формування професійно орієнтованої комунікативної компетентності майбутніх лікарів-стоматологів. Здобувачі вдосконалюють знання норм сучасної української літературної мови та навчаються ефективно використовувати медичну термінологію в усному й писемному мовленні. Особлива увага приділяється культурі фахового спілкування з пацієнтами та колегами. У процесі навчання формуються навички ведення медичної документації та створення професійних текстів. Засвоєння курсу забезпечує мовленнєву грамотність і комунікативну готовність до професійної діяльності стоматолога.

МЕТА КУРСУ: формування високого рівня мовленнєвої та комунікативної компетентності майбутніх стоматологів як невід'ємної складової їхньої професійної діяльності, засвоєння норм сучасної української літературної мови та правил професійного мовлення, формування вміння ефективно й адекватно використовувати українську мову в усіх видах професійного спілкування (лікар–пацієнт, лікар–лікар, лікар–суспільство), розвиток навичок ділового та наукового письма, ведення медичної документації, підготовка усних і письмових фахових повідомлень, виховання культури слова, мовної толерантності та професійної етики в комунікації.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

1. Уміння застосовувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення оптимальної мовної поведінки в професійній сфері.
2. Володіння термінологічною лексикою, навичками роботи з вузькоспеціалізованими словниками.
3. Аналіз доцільності використання лексичних, морфологічних, синтаксичних мовних засобів відповідно до комунікативних намірів.
4. Опанування усними та писемними нормами мовленнєвого етикету в професійній діяльності лікаря.
5. Здатність диференціювати функціональні стилі сучасної української літературної мови загалом та дистинктивні ознаки наукового медичного тексту.
6. Розвиток навичок укладання основних адміністративно-канцелярських та медичних документів, а також редагування перекладних текстів.

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем практичних занять (30 год.):

1. Сучасна українська мова як засіб професійного спілкування

2. Лексичний аспект професійної мови стоматологів. Фразеологізовані одиниці у фаховому мовленні
3. Термінологія у професійному спілкуванні. Лексико-семантичні відношення в науковій термінології. Особливості української медичної термінології
4. Словники в професійному спілкуванні. Типи словників, їх функції та роль у підвищенні мовленнєвої культури
5. Морфологічний аспект медичної професійної мови
6. Синтаксичний аспект професійної мови стоматологів
7. Підсумкове заняття № 1
8. Особливості українського мовленнєвого етикету. Комунікативні ознаки культури мовлення. Мовленнєвий етикет стоматолога
9. Стилiстичний аспект фахової мови медичних працівників
10. Науковий стиль у фаховому мовленні. Структура та види наукового тексту
11. Культура писемного ділового мовлення: загальна характеристика
12. Вимоги до складання та оформлення адміністративно-канцелярських документів
13. Професійна документація стоматологів. Особливості її складання та оформлення
14. Підсумкове заняття № 2

Перелік тем самостійної роботи студента (60 год.)

1. «Українська мова за професійним спрямуванням» як освітній компонент
2. Особливості використання лексичних одиниць у мовленні стоматологів
3. Сучасний стан і проблеми української медичної термінології
4. Типові помилки слововживання у мовленні стоматологів
5. Особливості використання самостійних та службових частин мови в текстах ділових документів
6. Синтаксичні особливості текстів ділових паперів
7. Особливості спілкування медичних працівників у різних комунікативних ситуаціях
8. Усне спілкування у сфері професійної діяльності стоматолога
9. Медична професійна мова в історії української літературної мови
10. Структура та види наукового тексту
11. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації
12. Стандартизація медичної документації. Культура її оформлення і читання
13. Підготовка до підсумкового модульного контролю

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: лекція, проблемно-орієнтоване навчання; інтерактивні тренінги з комунікації; метод кейсів; креативне письмо та сторителінг; система тренувальних вправ і творчих завдань; розповідь.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про

порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (120 – 200 балів) відповідно до таблиці 2 Інструкції з оцінювання (див. вище). Середнє арифметичне ПНД за семестр становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до заліку є відвідування усіх занять.

Оцінка з дисципліни (ОД). ОД = ЗНД.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Стечак Г. М. Фахове мовлення лікаря: практикум. Львів: ЛНМУ, 2024. 123 с.
2. Стечак Г. М. Фахове мовлення лікаря: збірник тестових завдань для поточного контролю. Львів: ЛНМУ, 2024. 81 с.
3. Голод Р.Б. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посібник. Івано-Франківськ: Видавництво ІФНМУ, 2023. 212 с.
4. Караман С.О. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник для ВНЗ. Київ: Літера ЛТД, 2023. 544 с.
5. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: підручник, за програмою МОН]. 5-те видання. Київ: Алерта, 2022. 696 с.
6. Посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів III – IV рівнів акредитації. Чернівці: Видавництво БДМУ, 2021. 177 с.